

Astronomins dag är här för att stanna – men vädret spelar inte med

FOTO: GÖRAN STRAND

Molnen spricker upp på Norrland Star Party.

FOTO: PETER LINDE

En gäst i Malmö pekar ut något intressant för ASTB:s Peter Hemborg.

FOTO: JOHANNES STOLT

Jan-Erik Wahlund talade i Borås.

FOTO: HENRIK SANDGREN

Victor Arthur, 17 från Mölndal, tog emot Svenska astronomiska sällskapets ungdomsstipendium vid firandet i Göteborg.

FOTO: LINDA LANDBERG

Fjärås: Carina Persson på scen

FOTO: LINDA LANDBERG

och astropysse på gång.

FOTO: PETER LINDE

Koncentrerad publik på föredrag vid Tycho Brahe-observatoriet.

Astronomins dag och natt firades i hela Sverige för femte gången den 8 oktober. Med hela 49 planerade evenemang på 38 orter var detta festivalens största upplaga hittills.

Medan de största skarorna deltog på till exempel Tekniska museet och Vetenskapens hus i Stockholm var det på mindre orter som Astronomins dag gjorde störst intryck i förhållande till folkmängden. I Växjö deltog ett 60-tal vid ett program på Katedralskolan. I Avesta kom runt 40 personer till biblioteket för att få höra om astronomi, och i Borgholm fick Grönhögens astronomiska förening en rekordpublik när häftet *GAF Street Astronomy Guide* (se s. 24) lanserades. På östkusten blev det lyckat där den lokala föreningen Gamleby Astronomisk Förening samarbetat med Västerviks museum. Sextio åhörare kom till museet för att lyssna på Stockholmsastronomen Stefan Larsson.

– Stefan Larsson gjorde ett riktigt bra jobb med populärvetenskaplig framställning av sitt jobb som ”riktig” astronom. Det var jätteroligt och intressant, säger Eva Pettersson i Gamlebyföreningen.

Forskare som dragplåster fungerade även i Borås, dit rymdfysikern Jan-Erik Wahlund kom för att prata både om solsystemets månar och om asteroider.

– Det var spridda kunskaper bland åhörarna, men Jan-Erik lyckades fånga allas intresse med sina intressanta föredrag, säger Johannes Stolt från Borås Astronomisällskap.

Astronomins dag intog Finland för första gången. I Raseborg, Ekenäs, tog Anna-Karin Jern initiativ till en astronomisk utställning med aktiviteter på biblioteket.

– Jag trodde att Astronomins dag var internationell, kanske den blir. Jag letade upp några dagar med naturvetenskapligt tema och plockade ihop material och hittade på aktiviteter att visa, säger hon.

Fler evenemang än tidigare hölls på skolor, framförallt dagarna före och efter lördagen – till exempel i Lidingö, Laxå och Hallsberg. Då måndagen efter Astronomins dag firades på Källängens skola i Lidingö kom bland annat Mikael Ingemyr från Astronomisk Ungdom för att föreläsa. En stor succé enligt läraren Björn Carlson.

– Drygt trehundra 10- till 13-åringar var mycket nöjda, säger han.

Runt om i landet satte dock vädret stopp för stjärnskådning, med blandad påverkan på feststämningen. Till Tycho Brahe-observatoriet utanför Malmö kom minst hundra personer, berättar Peter Linde, ordförande i Astronomiska Sällskapet Tycho Brahe.

– Trots mycket molnigt väder blev det en väldigt lyckad kväll där alla kortföredrag blev jättebra. En hel gymnasieklass kom på särskilt besök från Kullaskolan i Höganäs. Den enda observationen blev några korta glimtar av ISS passage strax före kl 20, säger Peter Linde.

Lika nedslående vad det på Norrland Star Party vid Döda fallet, Hammarstrand i Jämtland, där föreläsningar och prisutdelning fick kompensera för två kvällar som drabbades av mulet väder. I Småland var vare sig väder eller publiksiffror glädjande.

– Vi tror inte på lördagar ute i småbyarna. Folk är helst hemma eller hos bekanta en lördagkväll, berättar Halvard Nilsson i Smålandsstenar.

För tredje året i rad blev det ingen stjärnvisning på Öland trots bra publik tidigare på dagen.

– Kanske är oktober för sent. Det brukar vara större chanser på ostkusten i augusti och september, säger Lars Magnusson, Grönhögens astronomiska förening.

På grund av missnöje med vädret (se även Läsarnas forum på sidan 34) har Svenska Astronomiska Sällskapets projektgrupp rekommenderat att nästa års festival flyttas till den 16 september. Det framgår av gruppens rapport till styrelsen, som *Populär Astronomi* tagit del av. Oavsett datum kan vi vänta oss ett mer vädersäkert utbud av evenemang, i alla fall om tankarna hos Karlskonas astronomiska förening är typiska.

– Inför nästa år ska vi planera på ett annat sätt, och satsa på inomhusaktiviteter, säger föreningens ordförande Bernth Svensson.

FOTO: PETER LINDE

Teleskop att titta på: Tycho Brahe-observatoriet utanför Malmö.

FOTO: BARRO JHDE

Aliens med Elias i Sollentuna.

FOTO: ANNA-KARIN JERN

Utställningen i Raseborg, Finland.

FOTO: TIVALE MELLIN

Radion intervjuar Scott Green i Örebro.

FOTO: R. CUMMING

Rymdfarkoster fascinerar i Göteborg.

FOTO: ULF JONSSON

Norrland Star Party gjorde en avstickare till Anders-Olof skolan i Hammarstrand. Här gör Klass 6 observationer med solteleskop.

FOTO: R. CUMMING

Månföreläsare på Slottskogsobservatoriet i Göteborg: Henrik Sandgren, Katja Lindbom och Chalmersforskaren Niko Kareinen.